

нарежда добръ работитъ на господаря си. А щомъ този слуга не ги нарежда добръ, азъ не го считамъ за добъръ. Нашиятъ умъ е само тогава добъръ, когато нарежда нашите работи добръ, схваща ги добръ, прѣдава ги добръ, не изкривява фактътъ, и хората ги виждатъ добръ. Ние говоримъ сега индивидуално, т. е. какъ се развива животътъ за всѣкиго отдѣлно. Туй, дѣто казватъ: „Свѣтътъ да се оправи, народитъ да се оправятъ“—това сѫ метафизически фрази. Какво нѣщо е единъ народъ? Единъ народъ, това е една сѣмка развита—единъ човѣкъ развитъ въ своята голѣма форма. Слѣдователно, какъвто си ти въ сѣмката, т. е. въ началото, такъвъ ще бѫдешъ и въ края. Единъ народъ е краятъ на единъ човѣкъ, и, слѣдователно този народъ е създаденъ за човѣка, за да се види, какъвъ е той; и, ако вие, българитъ, искате да се знаете какви сте, какъвъ е народътъ ви, погледнете на всѣкиго отдѣлно, той е първоначалниятъ индивидъ. Погледнете, изрисувайте, вижте, да не кажете, че азъ говоря това,—вие сами говорите. „По-блаженъ е“, казва Христосъ. Сега не отивамъ по-далечъ. Насъ не ни интересуватъ народитъ, насъ даже и човѣчеството не ни интересува, насъ ни интересува Словото Божие, насъ ни интересува чисто божественото. Цѣлото човѣчество—това си ти. Единъ денъ, ако ти и жена ти останете сами, и, ако цѣлото човѣчество изчезне, ти ще създадешъ ново човѣчество. Сегашното човѣчество на кого е? На Адамъ и Ева, тѣ бѣха двама непослушници, изгонени отъ Господа изъ рая, и тѣ образуваха това човѣчество. И културата сега мяза на тѣзи Адамъ и Ева въ рая. Казва тамъ Писанието, че голи били. Единъ човѣкъ, който въ божествения рай може да бѫде голъ, можете да разберете, какъвъ е билъ мързеливецъ. И, като е видѣлъ Господъ, че нѣма да работятъ тѣ въ рая, изпѣжилъ ги навънъ—да се облѣкатъ. И сега, слава Богу, всинца сте облѣчени, а ако нѣкои биха ви видѣли голи като Адамъ и Ева, веднага щѣха да ви пратятъ въ луд-